Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda"
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
(201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XC. Ч. 221. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. СУБОТА, 19-го ЛИСТОПАДА 1983 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, NOVEMBER 19, 1983 No. 221. VOL. XC.

НАМІТИЛИ ПРОМОВЦІВ НА IV СКВУ

Торонто (П.С. СКВУ). — У суботу, 5-го листопада, відбулося тут чергове ширше засідання Президії Секретаріяту СКВУ, яке в основному займалося справами IУ Конгресу СКВУ.

Засідання відкрив і ним проводив президент Іван Базарко, а започаткував його молитвою Владика Митрополит Максим.

Президент І. Базарко привітав від зібраних Владику Максима з його високим відзначенням на Синоді єпископів у Ватикані і згадав покійного члена президії о. архипресвітера д-ра Семена Савчука, який недавно помер.

Про наради робочих засідань з 19-го жовтня та 5-го листопада та стан підготови до IУ Конґресу інформував Президію М. Кушпета, а про працю Програмової комісії звітував В. Мазур. Президія вирішила запросити на предсідника IУ Конгресу СКВУ Ярослава Білака.

Згідно з наміченою програмою IУ СКВУ, на другий день Конгресу, в п'ятницю, 2-го грудня, передбачено чотири доповіді й на доповідачів Президія запросила: проф. Миколу Степаненка зі ЗСА, який говоритиме про русифікацію України, ред. Іллю Дмитрова від КОУГЦУ-Европи, який говоритиме про завдання СКВУ, проф. д-ра А. Жуковського, який доповідатиме про 1000-річчя християнства в Україні, та проф. Марту Богачевську-Хомяк, яка говоритиме про 100-ліття українського жіночого руху. Промовцями на Маніфестації в неділю, 4-го грудня, будуть: голова парляментарної опозиції, посол Браєн Малроні та перший посол українського роду до британського парляменту Степан Терлецький.

Президія рішила запросити на Конгрес як почесних гостей IУ СКВУ представників українських політичних партій, як теж українських і прихильних неукраїнських парляментаристів.

Виконуючи рішення Президії на одному з попередніх засідань, запрошено на IУ СКВУ представників сімох світових конгресів.

Реєстраційна та Верифікаційна комісії дали короткий перегляд листовної реєстрації делеґатів на IУ СКВУ та ствердили, що реєстрація проходить задовільно.

Президія ще займалася справами Статутової комісії та обговорювала фінансовий звіт СКВУ.

У засіданні взяло участь 16 членів Президії: І. Базарко, В. Безхлібник, Владика Максим, М. Плавюк, С. Савчук, В. Кирилюк, І. Білинський, Ф. Мартинюк, В. Мазур, С. Букшована, М. Кушпета, Л. Філь, Б. Долішний, О. Ковальська, І. Флис, Л. Романків, голова Контрольної комісії — І. Винник, два члени Церковної комісії: о. митрат І. Сиротинський та о. протоієрей П. Бублик, два члени Екзекутиви КУК - І. Новосад та І. Іванчук.

Відбудеться пленарна сесія КУМО

Торонто, Онт. — Президія Комітету Українських Молодечих Організацій (КУМО) інформує, що пленарна сесія КУМО відбудеться в п'ятницю, 2-го грудня ц.р., о год. 2:30 по полудні до 6:30 вечора в готелі Торонто Гілтон Гарбор Кесл (тамже відбуватиметься IУ Конгрес СКВУ).

У програмі Сесії передбачено: відкриття, панель на тему: „Роля Української Церкви в релігійно-національному вихованні української молоді", інформативна доповідь на тему: „Комітет Прав Людини та можливості включення молоді до праці в цьому комітеті", звіт з діяльности КУМО за 1979-83 роки, пляни на майбутнє й дискусія, випрацювання проєкту резолюцій, внески, запити і закриття.

Кожна центральна молодеча організація має право вислати на пленум п'ятьох делеґатів, а кожна крайова чи крайове товариство по три делеґати. Президія КУМО запрошує до участи в пленарній сесії, крім делеґатів усю укрїнську молодь, представників студентських товариств, представників СКВОР- и та зацікавлених громадян. Зголошення делеґатів треба скеровувати на адресу: KUMO, c/o Plast, 140 Second Ave., New York, N. Y. 10003.

Лондонський „Дейлі Телеграф" згадав про забутий голокост

Лондон. — Тут в журналі „Дейлі Телеграф" з датою четверга 3-го листопада 1983 року появилася довша стаття пера Роберта Конквеста під заголовком „Забутий голокост".

Р. Конквест розпочинає свою статтю від порівняння що росіяни мусіли б зістрілювати кожного дня через 70 років літак з такою кількістю людей, як недавно зістрілили південнокорейський, щоб дорівняти кількістю до винищення українців штучним голодом 50 років тому.

Далі Р. Конквест вичерпно і вірно описує перебіг того страшного голодомору в 1932 і 1933 роках, підкреслюючи, що це було звернене проти українців, щоб винищити всеціло українське патріотичне селянство, рівночасно однак совєтська влада виарештувала цілу українську провідну культурну та релігійну верству. Він доказує, що цей „забутий голокост" (як його називає приятель автора, українець) це була ціль Сталіна, яку він осягнув, а західній світ, хоча знав про це, не виявив в тому часі ніякого зацікавлення долею мільйонів українців. „Західній світ не доцінює сили українського націоналізму і патріотизму", — твердить Р. Конквест у своїй статті „і переконаний що Україна була завжди частиною російської імперії, а тепер СССР. А це фальшиве переконання і історично і емоційно".

Що ці фальшиві почування не змінилися, доказує автор, нав'язуючи до недавньої промови прем'єр-міністра Великобританії Маргарет Тачер в часі гостини у Білому Домі та негативної реакції деяких членів парляменту, які побоювалися, що гострі слова М. Тачер відносно совєтських потягнень можуть бути причиною зірвання усіх переговорів.

Він закликає до реалістичного погляду на совєтську політику і ще раз звертає увагу, що провідники СССР ніколи досі не призналися до українського геноциду.

Стаття закінчується зворушливим ствердженням Р. Конквеста, що його український приятель враз із трьома мільйонами вільних українців вшановує того року 50-річчя Великого голоду в Україні, а ця стаття є малим причинком автора до цих святкувань.

Р. Конквест, як відомо, приготовляє обширну працю про Великий голод у співпраці з д-ром Джеймсом Мейсом та іншими науковцями Гарвардського університету.

ПРОЗАХІДНІ ПОВСТАНЦІ в Анголі остерегли в середу, 16-го листопада, всіх чужинців, особливо членів чужоземних і релігійних організацій, залишити райони боїв якнайшвидше. Повстанська група УНІТА, остерігаючи чужинців, заявляє, що вона не може взяти на себе відповідальність за їх безпеку.

ВІДБУЛОСЬ ПЕРЕСЛУХАННЯ У СПРАВІ КОЛЕКТИВІЗАЦІЇ І ВЕЛИКОГО ГОЛОДУ

Вашінґтон. — Сенатська Комісія в справах сільського господарства перевела переслухання у справі совєтської господарської системи, колективізації і Великого голоду, зокрема в Україні і на Кубані, штучно організованого Москвою для зламання спротиву селянства, свідомої верстви українського народу і винищення при тій нагоді великої кількости українських патріотів. В зорганізуванні цього переслухання Комісії допомагав Українсько-Американський Кокус, ново сформована група українців, переважно професіоналістів, затруднених на різних працях у Вашінґтоні.

Зізнання перед згаданою Комісією складали відомі вчені і дослідники, які довший час студіювали ситуацію в Україні в пореволюційному періоді, зокрема під час колективізації у 1930-их роках. Члени Комісії вислухали також відеотейп Малкома Маггериджа, відомого бриганського журналіста, а в голодові роки кореспондента британської газети „Манчестер Ґардіян" у Совєтському Союзі.

Під час відкриття голова тієї Комісії сенатор Джессі Гелмс, республіканець з Північної Каролайни, заявив, що 50 років тому Україну, житницю цілої тодішньої Европи, було поставлено на коліна зарядженням Кремля, відібрано у її селян останні запаси хліба і силою примушувано селян вступати у немилі їм колгоспи та радгоспи, позбавляючи їх, очевидно, приватної власности, до якої вони були прив'язані на протязі віків. Заля переслухань була переповнена зацікавленими слухачами, серед яких були також кореспонденти місцевих газет.

Сенатор Дж. Гелмс між іншим заявив, що „комуністичний уряд в Москві прийняв і перевів в життя диявольський плян вимореня голодом українських селян, не зважаючи на те, що в 1932 році був відносно добрий урожай і Україна можла цілком добре поділитися своїми запасами ще з іншими республіками. Совєти зумисно відібрали від українців хліб і всю поживу, забравши з України 4 мільйони метричних тонн тільки самого зерна. В зимі з 1932 на 1933 рік понад 6 мільйонів селян померли з голоду".

Сенатор Руді Бошвиц, республіканець з Міннесоти, також взяв участь у переслуханні, а його зізнання було окремо опубліковане в „Конгресовому рекорді".

Зізнання М. Маггериджа приготовив і зробив відповідний вступ до нього Марко Царинник, який пише працю про Великий голод. Маггеридж недвозначно стверджує, про зумисні промовчування голоду кореспондентом „Ню Йорк Таймсу" Волтером Дуранті і підкреслює, що совєтські лідери зуміли з користю для себе впливати на західніх кореспондентів, щоб вони або промовчували, або не цікавились справою голоду, бо він постав, мовляв, на економічному тлі у зв'язку з відмовою „куркулів" працювати на ріллі і вступати до колгоспів. „В. Дуранті, на мою думку, — заявляє Маггеридж, — був найбільшим брехуном серед журналістичного світу". Згадуючи про Великий голод в Україні, Маггеридж торкнувся загально також самої форми примусової колективізації.

Зворушливим свідченням був виступ о. протоієрея Володимира Базилевського настоятеля українського православного собору св. Володимира в Ню Йорку, як наочного свідка Голодової облоги України. О. В. Базилевський був присутнім на переслуханні, а його зізнання прочитав Юрій Добчанський. Зізнавала також д-р Катерина Кохно, професор Стейтового університету Пенсильванії, проф. Джеймс Мейс з Гарвардського університету, який наводив чисельні цифрові дані про Великий голод, і відомий британський вчений д-р Роберт Конквест автор багатьох праць про відносини у Совєтському Союзі, свідчення якого були для багатьох членів Комісії великою несподіванкою і відкриттям. Він між іншим заявив, що зумисне вбивство українців таке страхітливе, що СССР мусів би збивати кожного дня одного пасажирського літака на протязі чергових 70-ох років, щоб дорівняти жертвам Великого голоду в Україні, який є найбільшим злочином Йосифа Сталіна.

Зізнавали про наслідки колективізації в Україні і теперішні сільськогосподарські труднощі в СССР ще: Антон Маліш, д-р Іван Коропецький, д-р Джеймс Міллар, д-р Карен Брукс, та інші, усі спеціялісти своїх ділянок.

Багато членів українсько-американської громади у Вашінґтоні взяли участь у цьому переслуханні.

У СВІТІ

ЗАХІДНІ КОРЕСПОНДЕНТИ повідомили в середу, 16-го листопада, з північноливанського міста Тріполі, що остання база-фортеця лідера ПВО Ясіра Арафата Беддаві впала під ударами підтримуваних Сирією палестинських бунтівників. Арафат відступив до своєї головної квартири в Тріполі, але не зробив жадної заяви. Потім Арафат вийшов з головної квартири у супроводі свого вірного командира Халіля Вазіра. Як палестинські бунтарі вступили в Беддаві, посадник Тріполі Ашір Дає та інші представники місцевих властей зустрілися в надії не допустити до вуличних боїв у цьому місті з населенням 600,000.

ПІД ЧАС СВОЇХ ВІДВІДИН Індії, які почалися в п'ятницю, 18-го листопада, королева Британії Єлисавета II і принц Филип були прийняті з почестями, як колись за часів панування Британії в Індії, але урочитих парад і прийнять не було. Прем'єр-міністер Індії Індіра Ґанді навіть відшукала старців, які пам'ятають придворні церемонії минулих часів, щоб вони відтворили атмосферу з-перед 1947 року, коли Індія стала незалежною державою. Для кращого розуміння колишньої атмосфери перевірено також старі фотографії.

ТИСЯЧІ НІКАРАҐУАНЦІВ почали в середу, 16-го листопада, копати бомбосховища та окопи після того, як уряд попередив про можливий несподіваний напад при участі військ ЗСА. Загальнокрайова операція почалася в середу вранці під наглядом офіційних представників цивільної оборони. Побоювання втручання з сусіднього Гондурасу особливо роздмухується останнім часом, створюючи напружену атмосферу гістерії в країні.

МАОЇСТСЬКІ ПАРТИЗАНИ в Перу присягли дезорганізувати місцеві вибори і приступили до виконання своєї погрози, вбивши щонайменше 38 цивільних осіб в одному селі та відрізавши пальці виборцям чотирьох інших сіл на другий день після виборів. Командування цивільної ґвардії в Аякучо, центрі партизанської діяльности, повідомило, що в інших селах існує також загроза помсти комуністичних партизанів. Селяни масово втікають з сіл до міст під охорону цивільної ґвардії.

ПРЕЗИДЕНТ РЕҐЕН ПРОГОЛОСИВ ТИЖДЕНЬ РОДИНИ

Вашінгтон. — Президент Роналд Реґен проголосив тиждень між 20-им і 26-им листопада 1983 року Тижнем Родини. У своїй проклямації, виданій 4-го листопада ц.р., Президент підкреслює важливу ролю, яку американська родина відіграє в житті та дії цілого народу.

Особливе значення сильної родини відчувається тепер, коли стільки різних небезпек загрожує родинному життю. Зокрема Президент звертає увагу на боротьбу з алькоголізмом і наркотиками, яку можна виграти лише при допомозі сильних, тісно зв'язаних зі собою родин. Президент призначив на відзначення американської родини саме тиждень, в якому американський нарід святкує найбільше родинне свято — День Подяки. Він закликає саме у тому Дні Подяки висловити свою вдячність старшим членам родини, як і всім тим, які стараються вдержати родинні пов'язання і плекати родинні сантименти.

Своєю проклямацією Президент підтвердив спільну резолюцію Палати Репрезентантів і Сенату, яка одержала число 45.

Кажуть, що син Брежнєва поранив Андропова

Лондон. — Під заголовком „Чи стріляли Андропова?" англійська газета „Дейлі Експресс" з середи, 16-го листопада, надрукувала вістку, яка була розпов сюджена в колах розвідки західньоевропейських країн про те, що в совєтського лідера Юрія Андропова стріляли і поранили в плече. Спробу вбити Андропова мав зробити син попередника Андропова Леоніда Брежнєва.

Відкликаючись на ці чутки, газета написала, що 51-літній Юрій Брежнєв вистрелив в Андропова в Кремлі з огляду на сімейні непорозуміння, і що це є дійсною причиною довгої відсутности Андропова в публічному житті країни.

„Допускали, що під час свого перебування на пості голови КҐБ, Андропов плів сіті змови проти сім'ї Брежнєва в намаганнях не допустити до назначення вибраного Брежнєвим свого наступника Константина Черненка", — каже „Дейлі Експресс".

Далі газета повідомляє, що ці вісті з джерел московського КҐБ поширилися в колах розвідки в Лондоні та по всій Европі.

Згідно з повідомленнями газети, 69-літній Андропов лікується від ран, але їх наслідок і труднощі пояснити пошкоджене плече виключили його з публічної діяльности.

Цю вістку з „Дейлі Експресс" передрукували інші газети на Заході.

В АМЕРИЦІ

У ВЕЛИКІЙ РОТУНДІ на Капітолі у Вашінгтоні відбулося 90-хвилинне відзначення 20-річчя з дня смерти президента Джана Ф. Кеннеді. У відзначенні взяла участь родина Кеннеді, зокрема сенатор Едвард Кеннеді, його сестра Юніс Шрайвер, дочка покійного президента Керолайн та інші члени родини. З короткими спогадами про Дж. Ф. Кеннеді виступали спікер Палати Репрезентантів Томас О'Нілл, лідер республіканської більшости в Сенаті сен. Говард Бейкер, лідер демократичної більшости сен. Роберт Бирд та декілька інших відомих політичних діячів ЗСА.

СЕНАТОР ДЖАН ҐЛЕНН, колишній астронавт, а тепер кандидат Демократичної партії на президента, знову заатакував свого грізного противника, колишнього віцепрезидента Волтера Мондейла, який, на думку Ґленна, багато обіцяє американським виборцям, але всі ці обіцянки є тільки пустослів'ям, бо їх здійснити у практичному житті не можна. „Американські громадяни знають, що кандидат, який обіцяє все і всім, не може бути серйозною людиною, а вже в ніякому випадку не надається на високе урядове становище", — заявив Дж. Ґленн.

РЕЧНИК БІЛОГО ДОМУ, заступник пресового секретаря Леррі Спікс заявив під час зустрічі з кореспондентами, що усі військові частини будуть відтягнені з Гренади до 23-го грудня ц.р. Залишаться там тільки санітарні відділи і сапери, які допомагатимуть якийсь час місцевому урядові відбудувати знищені на острові об'єкти.

ВИСОКИЙ УРЯДНИК Пентагону закликав обидві палати Конґресу глибше застановитися над збільшенням допомоги для Гондурасу і Коста Ріки, які самі не можуть розбудувати ефективної оборони проти Нікараґуа, військова сила якої зростає з кожним місяцем. В противному випадку Нікараґуа може перетворитися у другу північну комуністичну Корею в середині Центральної Америки. Обидві держави — Гондуас і Коста Ріка — дуже затурбовані загрозою з боку Нікараґуа і в кризовій ситуації ледве чи зможуть дати собі раду без належної військової і економічної допомоги З'єднаних Стейтів Америки, — заявив Фред Ікл, асистент секретаря Департаменту оборони для справ політики в Центральній і Латинській Америці взагалі.

ЄПИСКОП ОБ'ЄДНАНОЇ Методистської Церкви і один з найбільш впливових духовників в ЗСА та популярний проповідник й активіст Джеймс Армстронг — зрезигнував із становища президента Крайової Ради Церков в ЗСА і з усіх своїх душпастирських обовязків. Несподівана резиґнація, правдоподібно перша у згаданій Церкві, високого церковного достойника, якому сповнилося тільки 59 років, викликала деяке стурбування в церковних колах Методистської Церкви. Речник цієї Церкви Джеймс Стілл, який репрезентував єпископа Армстронга на пресовій конференції заявив, що резиґнація наступила у висліді особистих проблем.

ІДЕН ПАСТОРА, ЛІДЕР РУХУ спротиву проти сандіністського прокомуністичного уряду в Нікараґуа, звернувся до ЗСА і багатьох інших держав західнього світу, допомогти йому, зглядно рухові спротиву, усунути сандіністів від влади і встановити демократичний лад в Нікараґуа. Пастора, який колись в сандіністському русі вживав псевдонім „Командир Зеро" і вславився в боях проти армії президента Анастасія Сомози заявив, що сандіністи зрадили ідеали революції і без згоди народу приєднали Нікараґуа до комуністичного табору, зокрема тісно пов'язались із Совєтським Союзом і Кубою, та стали посередником у доставі зброї для партизанських марксистських частин в Ель Сальвадорі й інших південноамериканських країнах. Пастора додав, що збройні сили Руху спротиву ніколи не складуть зброї, поки не осягнуть своєї цілі. Ціль, на його думку, можна осягнути скоріше, якщо б західні держави допомогли йому в цьому.

ФРАНЦУЗИ ТЕЖ ВІДПЛАТИЛИСЬ ТЕРОРИСТАМ

Бейрут, Ливан. — Французькі військові літаки збомбардували в четвер, 17-го листопада, в центральному Ливані осередки проіранських мусулманських шіїтських частин міліції. Ливанські офіційні джерела повідомили, що бомбардування завдало великої шкоди, є багато жертв вбитими і пораненими.

Як відомо мусулманська шіїтська міліція запідозрена в проведенні самовбивчих бомбових нападів на головні квартири французьких, американських та ізраїльських військових частин у Ливані.

У військовому повідомленні з Парижу сказано, що бомбові рейди були доконані на схід від Бальбеку як попереджуючі заходи, щоб „не допустити повторення нових терористичних дій проти французьких військ у Ливані".

Бейрутське радіо повідомило, що два будинки, які вживалися як головна квартира лідера ісламської міліції Амаль Гуссейна Мусаві, були цілком розбиті. Місце перебування самого Мусаві під час бомбового рейду було невідоме.

Незабаром після збомбардування шіїтських осередків гранатометний вогонь посипався на французькі позиції в Центральному Бейруті. Бомби почали також вибухати під крамницями християнських власників у передмістях Бейруту.

Ізраїльські офіційні особи безпеки заявили, що недалеко ізраїльських позицій у південному Ливані біля Сидону вибухла бомба і поранила п'ять вояків.

Французькі бомбові удари наступили лише один день після подібних ізраїльських ударів проти тренувальних таборів тої самої проіранської шіїтської групи.

Останній французький бомбовий рейд на винуватців самовбивчих терористичних актів проти американських, французьких та ізраїльських військ в Ливані залишив лиш ще американців, які не зробили жадних відплатних дій за своїх 239 вбитих морських піхотинців. Але Державний департамент залишив питання відплати покищо відкритим.

З ПОЖОВКЛИХ ЛИСТКІВ

ВЕЛИКИЙ ГОЛОД НА СТОРІНКАХ „СВОБОДИ"

Вівторок, 8 серпня 1933

УКРАЇНСЬКИЙ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКИЙ ЕПИСКОПАТ КЛИЧЕ РАТУВАТИ УКРАЇНУ ВІД ГОЛОДУ

Львів (Західня Україна). — Український Греко-Католицький Епископат Галицької Церковної Провінції на чолі з митрополитом А. Шептицьким оголосив відозву з закликом допомоги братам Українцям, котрі конають з голоду під большевицькою окупацією. У відозві говориться, що населення на Великій Україні конає в передсмертних судоргах від голоду, який впровадила там влада, побудована на несправедливості , обмані, безбожництві, зледащілості й т.д. Людоїдна система державного капіталізму, створена тією владою, довела недавно багатий край до повної руїни, а нарід до нечуваного голоду й вимирання.

Закликаючи вірних греко-католицької церкви до помочі братам під большевицьким обухом, епископат разом з тим протестує перед цілим світом проти переслідування малих, убогих, слабих і невинних. Відозву-протест підписали всі галицькі греко-католицькі епископи.

Четвер, 10 серпня 1933

„З'ЄДНАЙМОСЯ ВСІ В ГОРЮ З ВЕЛИКОЮ УКРАЇНОЮ!"

„УСІ НА ПРОТЕСТАЦІЙНИЙ ФРОНТ! СМЕРТЬ МОСКОВСЬКИМ НАЇЗНИКАМ!"

Львів (Західня Україна). — Львівська газета „Новий Час" виходить тепер з вище наведеними гаслами, надрукованими на першій сторінці великими літерами. Останні відомості з України подають дані про страшний голод, нечуваний терор на Українців, особливо на культурні сили, а разом з тим Постишев та інші відпоручники Москви почали наново переводити шалену русифікацію України. Москва тепер старається поспішно знищити всю ту роботу, яку Українці зробили від революції 1917 року над розмосковленням України.

По наказу з Москви комуністичні посіпаки тепер створили з комуністичних „учених" спеціяльну комісію, яка переводить „чищення" української мови від чужинецьких слів. Робота комісії властиво зводиться до того, що з українських словників вона старанно викидає ті українські слова, які можна замінити „общепонятними", себто московськими словами, „не нарушуючи" характеру „малоросійського язика". Відомості про події на Україні обурили все українське населення поза межами радянщини, й тепер все більше зростає навіть серед радянофілів-Українців, ненависть до Москви.

Юліян Бачинський, відомий радянофіл, котрий відсидів рік у польській в'язниці за радянофільську пропаганду, а котрий тепер видає в Празі місячник „Вільна Україна" з комуністичною закраскою, заявив, що самогубство Хвильового, а тепер Скрипника є грізним попередженням для всіх Українців, які думали, що нібито в межах радянського союза можна розв'язати українську національну проблему з найбільшим задоволенням для широких мас українського народу.

Другий видавець радянофільської газети, що виходила у Львові, „Українська Думка" Юрій Танчаківський припинив видавання газети й зробив до своїх передплатників заяву, в якій говорить про той страшний терор проти всього українського, який впровадив на радянській Україні Постишев, та говорить про русотяпство нового комісара освіти Затонського. Танчаківський говорить, що самогубство Хвильового і Скрипника є протестом проти походу Москви на знищення України. Нарешті Танчаківський заявляє, що закривати перед світом те, що робить тепер Москва на Україні, „Українська Думка" не може й не стане на бажання Москви плюгавить пам'ять тих, що поповнили самогубство на знак протесту проти Москви.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members $1.25 a month. Change of address — $1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $1.25 місячно. За кожну зміну адреси - $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members $1.25 a month. Change of address — $1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Захід міняє думку про інвазію Ґренади

Як відомо, американська інвазія Ґренади, в якій взяли участь також збройні частини шістьох східньокараїбських країн-островів, не викликала великого підйому чи навіть будь-якого оправдання серед американських союзників у Західній Европі. Навіть такі традиційні приятелі — „кузени" Америки, як британці, чи повоєнні приятелі в Західній Німеччині, поголовно засудили американську інвазію, як „порушення міжнародного права".

Але по кількох днях передумання певні органи та урядові чинники у Франції, Німеччині і в інших країнах дають до пізнання, що вони „краще зрозуміли причини інвазії Ґренади" і тепер одверто виправдують цей небувалий крок Америки.

Цей відворот в осуді Америки, — як повідомляють американські кореспонденти зі Західньої Европи, — особливо помітний у Франції, в якій рядить соціялістичний уряд і яка завжди є критично наставлена до американської закордонної політики, особливо, якщо йдеться про цю політику у відношенні до Совєтського Союзу.

Широковідомий щоденник „Лє Монд", що його вважають найбільш репрезентативним щоденником Франції, у редакційній політичній статті ствердив, що „події в Ґренаді були прогрою Куби". Так само християнсько-демократичний уряд у Бонні значно „притишив" свою критику Америки в справі інвазії Ґренади. Тільки в Британії немає покищо зміни настанови щодо американського кроку в Ґренаді. На ділі, в консервативній партії прийшло до кризи тому, що Британія уважає Ґренаду членом британського „комонвелту" і тому, що між Америкою і Британією існують особливі зв'язки. В Лондоні панує думка, що Америка повинна була застосувати „інші методи".

У Франції, хоч соціялістичний уряд засудив Америку, консервативні партії (неоґолісти) і група колишнього президента Валері Жіскара Д'Естена відразу одобрили американську інвазію тим більше, що присутність кубинських частин в Ґренаді могла евентуально стати загрозою для французьких посілостей на Карaїбському морі. Французька преса, а особливо „Лє Матен", що стоїть близько уряду, інформувала про прихильне прийняття американських збройних частин населенням Ґренади. Згадуваний уже щоденник „Лє Монд" писав, що своєю інвазією Ґренади президент Реґен „осягнув дуже важливу перемогу в американському народі." „Наслідком цієї інвазії, — писав цей щоденник, — „є те, що Сурінам почав віддалятися від Куби, а сандіністи (в Нікараґуа) починають журитися".

Вони знають, що Куба не прийде їм в допомогу у випадку безпосередньої інвазії Америки, що публічно потвердив також Фідель Кастро. І тому серйозно зашахована Куба є переможеною" — писав згаданий паризький щоденник.

Німецький журнал „Ді Вельт" у своєму звідомленні з Японії, яку відвідав канцлер Гельмут Коль, подав, що на пресовій конференції Коль мав заявити, що він „розуміє причини американської інвазії Ґренади", хоч його пресовий відпоручник, коментуючи його слова, сказав, що заява Коля про „розуміння причин американської інвазії" не означає, що німецький уряд схвалив цю інвазію.

На кінець, — як подає західньонімецьке пресове аґентство, — канцлер Коль мав заявити на пресовій конференції в Токіо, що всяке „порівняння американської інвазії із совєтською інтервенцією в Афганістані не витримує критики".

Немає найменшого сумніву, що по виявленні совєтських і кубинських документів про московсько-кубинський пляцдарм до підбою і комунізації Центральної Америки переконає і решту „невірних Томів" про правильність знищення московсько-кубинських „революціонерів" біля порогів Америки.

ВІЙСЬКА БУРМИ ЗААТАКУВАЛИ останнім часом бази повстанців етнічної меншости карен, які заселяють прикордонну з Таїляндом гірську смугу. Каренці — це одна із багатьох національних меншостей, які воюють проти центрального уряду в Рангуні, борючись за свої національні права і більшу національну автономію.

Іван О. Флис

НАШЕ ЗМАГАННЯ ЗА ПРАВОПОРЯДОК

ЧАСТИНА ІУ: РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ У СКВУ

ПРИМИРЛИВІ НАМАГАННЯ ІНШИХ

Я хотів би згадати ще про ряд осіб і організацій, які намагалися довести до єдности і замирення в українській американській громаді. Це не були вдячні заходи. Але поодинокі особи мали досить відваги на те, щоб пробувати.

Першим, хто запропонував посередництво, була Рада Відділів УККА стейту Ню Джерзі. Комітет за Правопорядок не був задоволений деякими із запропонованих умов, але був схильний переговорювати. УККА мовчав. Це ще було завчасно в суперечностях, щоб рискувати панацеєю на всі недомагання нашої української американської громади, якою цей плян мав бути. Він був засуджений на невдачу. І так сталося. Ми не є певні, чи УККА вважав за потрібне відповісти на ті пропозиції, чи може їх благословив.

Опісля канадець пробував. Сенатор Павло Юзик, відомий в Америці як головний директор Українського Народного Союзу для Канади та активний діяч Світового Конґресу Вільних Українців, хотів довідатися, чи Комітет за Правопорядок буде співпрацювати, якщо сенатор намагатиметься звести обидві опозиційні сторони разом до стола мирних переговорів. Діставши потверджуючу відповідь від Комітету за Правопорядок, він тоді пробував сконтактуватися з Ігнатом Білинським з УККА. Вкінці він зустрівся з І. Білинським і ця зустріч переконала доброго сенатора, що його зусилля для привернення єдности і миру в українській американській громаді будуть даремні. На мою думку, зусилля сенатора не мало ані дрібки будь-якого власного інтересу і заслуговувало на нагоду для успіху.

Висловлюю велику вдячність та високу оцінку для одної особи у Філядельфії, яка намагалася довести до замирення в українській громаді, працюючи поза сценою. Також його зусилля не одержали такої нагоди, на яку заслуговували. Він і я знаємо, про кого мова та які зусилля він робив у цьому напрямі.

При цьому не можна також поминути згадки про о. шамбеляна Стефана Чомка, предсідника Союзу Українців Католиків „Провидіння". Після відкликання очолюваного ним „Провидіння" із списка активних членів УККА та після приватних конференцій з усіма зацікавленими сторонами, о. шамбелян Чомко прийшов до висновку, що замирення в нашій громаді для її добра було не тільки бажане і конечне, але також і можливе. Він зустрічався і розмовляв з поодинокими особами з УККА. Він зустрівся і розмовляв з предсідником УБСоюзу Іваном Олексином і зі мною. Він відбув нараду з Комітетом за Правопорядок і був на засіданні УККомітету, бо „Провидіння" все ще було членом, що платить вкладки. Він без сумніву був найбільш наполегливим між усіма тими, що намагалися посередничати в замиренні нашої української американської громади. Але його зусилля ще досі не мали корисного результату. Проте, я впевнений, що о. шамбелян Чомко не вважає, що його зусилля були даремні. Він, мабуть, схарактеризував би це як хвилеву передишку. Він правдоподібно не спочине, аж мир у нашій громаді буде так чи інакше привернений. Як уже не з будь яких інших причин, то завдяки його наполегливості та з уваги на факт, що він є людиною в рясі, я довірив би йому майбутнє замирення в нашій українській американській громаді.

Наші українські американські адвокати, зорганізовані в своїй Асоціяції Українських Американських Адвокатів, запропонували свій арбітраж, чи посередництво, в цій незгоді, все згідно з законами і правилами Американського арбітраційного товариства.

Пропозицію арбітражу одержано 22-го серпня 1983 року. І. Білинський, як діючий президент УККА, відповів на цю пропозицію посередньо неґативно, написавши КУК (Комітетові Українців Канади), що у зв'язку з тим, що Комітет за Правопорядок в УККА перейменовано на Українську Американську Координаційну Раду, УККА відмовляється від розмов з цією Радою відносно замирення і єдности, бо вона не є членом УККА. Отже, з уваги на заяву УККА, що він не хоче говорити про громадське замирення з Українською Американською Координаційною Радою, виглядає, що пропозиція арбітражу з боку українських американських адвокатів спізнилася. Координаційна Рада зі свого боку просила Асоціяцію Українських Американських Адвокатів перевірити, чи люди в УККА змінили свою думку відносно того, що вони заявили в їхньому листі до КУК.

Багато й наполегливих спроб посередництва в суперечностях в нашій громаді робив д-р Степан Ворох з Ню Джерзі. Хоч дотеперішні його старання звести порізнені сторони до мирних розмов при круглому столі досі не мали успіху, він усе ще пробує. Ми високо оцінюємо його зусилля.

Також д-р Ярослав Падох, президент Наукового Товариства ім. Шевченка, пробував посередничати в наших суперечностях. Ми його поінформували, що ми не маємо нічого проти його посередництва. Друґа сторона мабуть поінформувала його, інакше. Згідно з останніми повідомленнями, він припинив і відмовляється від дальших зусиль у цьому відношенні.

Були ще також інші особи, що робили в цій справі деякі заходи.

Ми вдячні кожному, хто намагався посередничати, чи бути арбітром, у нашій громадській суперечці. ДОБРА СПРОБА!

ПОСЕРЕДНИЦЬКІ ЗУСИЛЛЯ КУК

Комітет Українців Канади, аби не допустити до того, щоб питання поділу американської української громади стало проблемою на ІУ Світовому Конґресі Вільних Українців, пробував поклопотатися та довести до погодження в тій громаді. Координаційна Рада погодилася, що вона в потребі вишле своїх представників до Канади для розмов про замирення в українській американській громаді з Комітетом Українців Канади та з УККА. Кілька тижнів пізніше нас повідомлено телефоном, що зустріч не може відбутися, бо УККА відмовився від такої зустрічі з КУК чи з Радою.

Ще кілька тижнів пізніше ми одержали копію відповіді УККА на прохання КУК щодо зустрічі. Лист заадресований до Івана Новосада, президента КУК, і в ньому, між іншим, сказано:

> Під цю пору справа дальших переговорів ускладнена заявами деяких організацій, що вони не визнають УК

(Продовження на ст. 4)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про почесних гостей

Нема де правди діти, наш народ бідний на справді визначних людей. Маємо їх горстку і мусимо ними „обертати" вперед і взад, щоб ніхто їх не забував та ще щоб і цілий світ про них дещо знав.

Це, може, і є причиною, що стараємося бути у тому звичайному нашому довкіллі дуже щедрими для малих постатей. Згадаймо лише один чи інший з'їзд, зібрання, такий чи інший комітет; завжди у них є якісь почесні голови, президії чи навіть цілі „почесні комітети". А в них обов'язково мусить бути ряд прізвищ шанованих громадян чи пильних працівників на „народній ниві".

Скажуть читачі, немає в тому нічого злого, навпаки, це вказує на те, що ми вміємо пошанувати своїх провідників теперішніх чи вже вислужених, що знаємо ціну наполегливої праці. Це правда, але справа в тому, що часом не маємо у тому пошануванні міри та відчуття ситуації.

Це найкраще бачимо на усіх наших громадських „бенкетах". Обов'язково на них мусить бути „почесний стіл", а ще до того на підвищенні. Такі столи звичайно обмежені розміром, а кількість місць при почесному столі є куди менша від кандидатів на ті місця. Ось і проблема для організаторів, — здається часом, що єдина розв'язка розбити мури залі, в якій імпреза відбувається, щоб поширити стіл.

Але, що така розв'язка неможлива, тоді „стискається" якомога накриття, і у висліді „почесні" сидять, як оселедці в бочці, та ледве можуть порушувати руками. На тому не кінець приємностей привілею бути почесним гостем. Йому ще приходиться добре вважати, де він сидить, та аби не посадили його на „сірому кінці", що є образою для нього та для установи, яку репрезентує; а крім того все існує небезпека, що крісло може усунутися з підвищення. Це саме торкається також черги, в якій ведучий бенкетом представляє усіх гостей за „президіяльним столом", а то трапляється, що він, маючи так багато прізвищ, ще і декого забуде.

Але тут „танталові муки" почесних гостей ще не кінчаються. Коли інші гості при „звичайних" столах можуть розважатися приємною розмовою, зокрема під час довжелезних і нецікавих промов чи привітів, при почесному столі — мовчанка — треба ж бо уважно слухати передбесідника, тим більше, коли на вас звернені очі публіки зі залі. Це також не дозволяє почесному гостеві залишити скорше своє місце навіть, коли імпреза тягнеться довгі години та кінчається при півпорожній залі. Тільки дуже важливі гості мають право, покликуючись на інші обов'язки, виходити скорше. Всі інші мусять терпеливо страждати до кінця імпрези і зависним оком поглядати на тих, що, або весело забавляються, або дискретно одні за одними прямують в напрямі дверей.

А уявіть собі, як почувається такий „почесний гість", як його менше почесна дружина глядить на нього благаючими очима із свого самітного місця при півпорожньому столі на залі, а він не може їй допомогти. Мабуть одиноким плюсом сидження за почесним столом — є запорука ще теплої їжі.

Отож бути „почесним гостем" не така то дуже почесть, як виглядає, і неодному насувається питання, чи оплачується „шкірка за виправку"?

О-КА

О.Т.

НІМЕЦЬКІ МАРКСИСТИ І ЛЮТЕР

Для українського читача це не буде ніякою сенсацією, що комуністичний уряд Східньої Німеччини робить невтомні заходи у тому напрямі, щоб „переробити" на комуніста Мартина Лютера, визначного німецького релігійного реформатора, 500-річчя народин якого припало в цьому місяці.

Як повідомляють американські кореспонденти, понад 380000 чужинецьких туристів відвідало історичний замок у Вартбурґу, де Мартин Лютер проживав в екзилі в 1521-1522 роках і де комуністичний і атеїстичний режим влаштував музей-архів, в якому приміщено твори й інші особисті речі, якими користувався цей великий мислитель.

З нагоди 500-річчя народин Лютера в Східній Німеччині зорганізовано два ювілейні комітети для відзначення уродин Лютера: один під проводом лютеранського єпископа Тюрингії Вернера Ляйха, і другий під головуванням Еріха Гонекера, лідера комуністичного уряду в Східній Німеччині.

Так, як большевики старалися і далі стараються „переробити" Шевченка, Франка і Лесю Українку в „предтеч" комуністичного ладу, фальшуючи їхню творчість — так тепер подібно роблять німецькі комуністи у відношенні до Лютера.

В офіційних виданнях і реклямах особливо наголошується, що Лютера вшановують „як визначного ідеолога великого руху проти Риму". Цитують багато Фрідріха Енґельса, який схарактеризував Лютера як того, хто „почав першу революцію буржуазії тоді, коли вчасніші капіталістичні форми виробництва створили поважні суперечності в тодішньому суспільстві". Так само вперту відмову Лютера відкинути свої релігійні переконання на соборі Католицької Церкви у Вормс в 1521 році вважають німецькі марксисти як „першу фазу буржуазної революції".

Як відомо, переклад Біблії на німецьку мову, що його зробив Лютер, допоміг у великій мірі поширенню віри серед середньовічного суспільства в Німеччині й інших країнах тодішньої Европи. Цю річ комуністи замовчують і не хочуть публічно признати, що Біблія Лютера мала великий вплив на поширення віри та розуміння відношення людини до Бога.

Ігноруючи всі теологічні і духовні аспекти Біблії в поточній німецькій мові, комуністичні історики дуже поверхово згадують, що переклад Біблії на німецьку мову „був одним із знаменних досягнень" Лютера. Деякі члени німецької Академії наук пропагують Лютера по цій самій лінії, а саме, що „значення Лютера виходять далеко поза релігійні рамки, бо з точки бачення революційної теорії він збунтувався проти панування Бога, як звичайно додаючи ще й те, що буцім то Лютер був „речником клясової боротьби".

Слід згадати, що церковні повідомлення про Лютера в Східній Німеччині підкреслювали великий вклад духового і теологічного характеру для розуміння нинішнього протестантизму, що становить велику силу в християнському світі.

Закордонні критики цього чолобитія Лютерові, що його віддають німецькі комуністи, влучно підкреслюють, що вони з певною метою звеличують Лютера, нібто на те, щоб Східній Німеччині придбати дещо престижу і признання — мовляв, хоч у Східній Німеччині при владі атеїсти-марксисти, а все ж таки вони визнають цього визначного релігійного реформатора, яким був Лютер. Однак, на ділі так воно не є.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ПОЛІТИКА Й ШЛЯХ ДО ПОЧЕТУ СВЯТИХ

У бюлетені „Catholic New York" за 6-те жовтня ц.р., який призначений для римокатолицької пастви нюйоркської архидієцезії, в нотації п.з „Rosary" (Вервиця" —чотки) вміщена, між іншим, інформація з Ватикану, що з нагоди Світового Року Марії 2-го жовтня ц.р. Папа Іван Павло II „потвердив канонізацію сотки корейських мучеників, першого корейського священика й двох французьких місіонерів у Кореї".

Проголошення цієї збірної канонізації без вимоги, щоб кандидати на святих проявили себе індивідуальними чудами, „породила — як подає згадана інформація — поновні спекуляції про можливість папської візити до Південної Кореї й до інших країн Далекого Сходу".

Поруч масової канонізації корейських мучеників — подає згадана заява — „Папа довершить 16-го жовтня ц.р. (це вже стало фактом) акту канонізації югославського монаха-капуцина Благословенного Леопольда (Богдана) Нандіча. Папа теж потвердив канонізацію італійської монахині Паолі Франссінетті та погодився на декрет Ватиканської Конґрегації для Справ Святих, яка саме проводить канонізаційний процес чотирьох інших осіб".

Інтересно, чи поміж цими чотирма неназваними кандидатами на святих знаходиться Слуга Божий Митрополит Андрей?

Може наша церковна ієрархія могла б про цю справу поінформувати свою паству?

Володимир Барагура

Ню Йорк, Н.Й.

Д-р Іван Олексишин

65-річчя Листопадового Чину і Української Галицької Армії

III

Українські військові частини по залишенні Львова стримались на нових становищах у невеликому віддаленні від міста, нав'язуючи зв'язок з військовими частинами на північному і південному крилах, часто гарматним вогнем обстрілювали важливі ворожі об'єкти у Львові.

Дня 9-го листопада створено Державний Секретаріят, який був виконним органом Української Національної Ради. На секретаря (міністра) військових справ покликано полковника Д. Вітовського, який своїм розпорядком з дня 13-го листопада поділив східню Галичину і північнозахідню Буковину на три військові області: львівську, станиславівську і тернопільську; кожній з них підлягали чотири округи, яким підлягало по кілька повітів. В округах діяли окружні, а в повітах повітові військові команди, що мали займатися організацією військових частин. Військова служба зобов'язувала лише чоловіків українців у віці 18-35 років. Брак одіння, обуви й зброї не дозволяв покликувати до війська старших річників.

Спочатку Українська Галицька Армія, залежно від простору операції військових частин на довгому фронті від Сокальського кордону до Карпат, складалася з окремих одиниць, т.зв. „груп", наприклад, група Північ, Янівська група, група Схід, група Нове Село, група Наварія, група Кравса та інших, яких боєздатність залежала переважно від військової підготовки й здібностей комендантів.

Брак фахових старшин, а особливо старшин генерального штабу, відчувався вже від першого дня боїв у Львові, в околиці Перемишля та в інших місцях, тому Українська Національна Рада зверталася до гетьмана П. Скоропадського, а пізніше до Директорії Української Народної Республіки з проханням відпустити для Української Галицької Армії деяку кількість висококваліфікованих старшин, щоб вони допомогли в організуванні армії, вишколі вояків у різних ділянках військовости й кермуванні військовими операціями на бойовій лінії. Як Гетьман, так і Директорія, розуміючи положення Української Галицької Армії, прислали були кільканадцять старшин, прибув невеликий відділ кінноти під командою отамана Долуда й кілька полків артилерії.

Дня 9-го грудня керівництво Начальної команди Української Галицької Армії перейняв генерал Михайло Омелянович-Павленко, а на шефа штабу назначено полк. Евгена Мишковського, які переорганізували дотогочасні військові „групи" в одну здисципліновану цілість. З того часу Українська Галицька Армія складалася з трьох корпусів, у склад яких входили по чотири брагади, кожна з них складена з трьох-п'ятьох куренів піхоти, полку артилерії, кінної сотні, технічної сотні, сотні зв'язку та санітарної і інтендантської частин.

У стадії організації було ще кілька брагад, які мали увійти до ІУ-го й У-го корпусів, але брак одіння, взуття, зброї і амуніції та часу не дали змоги їх в цілості зорганізувати. По переході річки Збруч їх розв'язано, а вояків приділено до вже давніше існуючих бриґад; тільки 14-ту Станиславівську бригаду в цілості приділено до III-го корпусу на місце бригади отамана Черського, що її відділили поляки; вона перейшла на Чехо-Словаччину.

Найбільш чисельний стан Української Галицької Армії був по Чортківськім протинаступі; цей стан доходив до коло 120 тисяч вояків. Перед переходом за Збруч частина вояків, бригади яких ще не були зовсім зорганізовані, розійшлися додому, а річку Збруч перейшло 85 000 вояків, в тім коло 50 000 фронтовиків з 550 кулеметами, 160 гарматами і кількома літаками.

Українська Галицька Армія була реґулярною армією, зорганізованою на західньоевропейський лад. Слабою її сторінкою був брак старшин вищої ранґи, а передусім старшин генерального штабу. Більшість старшин Української Галицької Армії були колишні вчителі, адвокати, судді, інженери, різні урядовці, студенти високих шкіл, а навіть учні старших кляс середніх шкіл, які не мали доброї військової освіти.

Не зважаючи на ці недомагання, вояки Української Галицької Армії, хоч дуже скромно вдягнені, не раз голодні; не зважаючи на погоду — мороз, сніговію, дощ або спеку, з любови до свого народу і пошани до своїх старшин, маючи часто тільки кілька куль до кріса, йшли до бою, обороняючи свою державу і народ перед наступом поляків, які переважали не тільки мілітарно — числом вояків, зброєю, амуніцією, а також дипломатією, вживаючи частих „перемир'їв" на те, щоб мати час підтягнути нові підкріплення.

На весні в 1919 році з Франції прибула зорганізована там з полонених вояків поляків, які були в німецькій і австрійській арміях, добре забезпечена зброєю армія під командою генерала Галлера, яка мала бути вжита виключно проти большевиків, але поляки свого зобов'язання не дотримали й кинули її на український фронт. Діставши допомогу, поляки почали наступ проти української армії, яка, маючи малі запаси амуніції до крісів, була змушена скорочувати довжину бойової лінії; тому, відступаючи в південносхідньому напрямі, опинилася на невеликому просторі Борщів — Збруч — Дністер. Цей відступ пригнобив, але не заломив духа старшин і вояків Української Галицької Армії, доказом чого є те, що старшини вислали делеґацію до генерала Омеляновича-Павленка з проханням видати наказ до протинаступу на Чортків. Підбадьорений цим зверненням ген. Омелянович-Павленко і сот. Льобковіц дня 8-го червня 1919 року видали наказ до протинаступу.

Несподіваний для поляків протинаступ українського війська пізніше вже під командою генерала Грекова спричинив паніку і замішання серед польського війська, яке, відступаючи, залишило по дорозі гармати, амуніцію та інше військове майно. Дійшовши до лінії Рогатин — Перемишляни — Красне — Броди, вичерпавши амуніцію до крісів, здобуту на поляках, українська армія знову була змушена відступати на невеликий простір галицького Поділля, розташований між Збручем і Дністром, звідки пізніше: 16-го — 18-го липня, перейшла вона річку Збруч, щоб довшою дорогою, через Київ, повернутись до Львова.

На якийнебудь відпочинок для вояків Української Галицької Армії, що разом з кільканадцятитисячною Дійовою Армією (Придніпрянською) опинились на невеликому просторі в околиці Кам'янця Подільського, на якому кожне місце було досяжне для артилерійських стрілен большевиків, не було надії, тому конечним було поширити цей простір. В тому часі вигринули були два

(Продовження на ст. 3)

КАНДИДАТКИ НА КРАЛЮ І КНЯЗІВЕН УКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСИ

В суботу, 19-го листопада 1983 року, у Філядельфії, Па., відбудеться вже традиційний Баль Української преси в ЗСА, що його спільно влаштовують Фінансова комісія Світової Федерації Українських Жіночих Організацій (СФУЖО) та Спілка Українських Журналістів Америки (СУЖА).

Одним із завдань цього Балю є пов'язати українську молодь з українською пресою. Ці молоді люди знають українську мову, читають українські книжки та працюють у молодечих і студентських організаціях. Все це разом творить духову красу кожної кандидатки на кралю і князівен української преси.

МАРТА НАДІЯ МИХАЙЛЮК

„Бюлетень Золотого Хреста", 17 років, студентка масової інформації (радіо, телевізія) при Темпл університеті у Філядельфії. Членка Пласту, Театральної Студії Молоді при „Театрі у П'ятницю", МУН, Українського Клюбу при університеті. Закінчила лекції сольоспіву в УМІ. Абітурієнтка Школи Українознавства „Рідна Школа". Грає на фортепіяні, виступає на академіях і різних святах. Цікавиться музикою, танцями, мистецтвом і театром. Любить інструмен. : гітару, бандуру, скрипку і цимбали.

НІНА ГАЙДУЧОК

„Нова Зоря", 18 років, студентка малярства при Стейтовому коледжі в Трентоні, Н. Дж. Членка Пласту. Любить вишивати, копаний м'яч і відбиванку. Грає на фортепіяні і цікавиться керамікою.

ЛІДА ОЛЯ ЗАЛУЦЬКА

„Наш Світ", 17 років, студентка останнього року середньої школи академії Мавнт Сейнт Урсуля в Ню Йорку. Плянує студіювати журналістику. Членка Студії Мистецького Слова Л. Крушельницької і Балетної Школи Роми Прийми-Богачевської. Бере участь у виступах. Абітурієнтка Школи Українознавства „Самопоміч" в Ню Йорку, де працює як асистентка. Цікавиться журналістикою, грає на фортепіяні, любить вишивати, подорожувати і спорт.

ХРИСТИНА ОЛЕНКА САНТОРЕ

„Юнак", 17 років, студентка Мистецької школи Тайлор при Темпл університеті у Філядельфії, Па. Членка Пласту, новацька і юнацька виховниця, член крайової булави УСП. Гетьманівна 21-ої Орликіяди, хористка дівочого хору „Русалки", учениця танців в школі „Волошки", член товариства українських студентів в УОК-Центрі. Цікавиться мистецтвом, фотографією і рисуванням. Член редакційної колегії пластового фотоальбому „Крізь Сочку Спогадів", виконує проєкти мод. Любить музику, журналістику, плавання, відбиванку, теніс і гру на сопілці.

ДАНА ТЕРЕСА ФЕДЕНКО

„Лис Микита", 18 років, студентка біології при Вейн Стейт університеті в Дітрбйті. Членка Пласту, новацька виховниця, членка української організації при університеті, Товариства Українських Бандуристів і Школи Кобзарського Мистецтва, членка церковного хору і хору при університеті. Вчить початкові кляси гри на бандурі і сама часто виступає. Любить музику, грає на фортепіяні і бандурі. Бере лекції співу і працює добровольцем у дитячому шпиталі.

ГАЛЯ КОХНО

„Віра", 19 років студентка астрономії при Мерилендському університеті. Членка Української Православної Молоді при парохії св. Андрія у Вашінгтоні, української студентської громади при університеті, Кобзарського Ансамблю у Вашінгтоні, Товариства Українських Бандуристів. Співає в церковному і українському хорах Вашінгтону. Вчить у школі українознавства. Членка ОДУМ і бере участь в кобзарських таборах. Активна в громадському житті української громади, член комітету Голодової маніфестації. Любить грати на бандурі і спів. Цікавиться журналістикою. Любить відбиванку, біг і теніс.

ДОРА НІНА ПАСТУШАК

„Веселка", журнал дитячої літератури, репрезентує п'ятилітня Дора Ніна Пастушак, з Ярдлі, Па. Дора закінчила українську світличку при Золотому Хресті та американську світличку школи Монтесорі. Тепер ходить до садочку-дошкілля при „Рідній Школі" у Філядельфії. Вона вивчає народні танці у школі „Волошки", вчиться грі на фортепіяні у проф. Марти Яримович і є ученицею гімнастики в Делавер Веллі гімнастичній академії та ученицею балету в Танковому інституті повіту Бакс. Маленька Дора є членом Українського Народного Союзу, Відділ ч. 216 ім. Сірого Лева.

АНЯ БОГАЧЕВСЬКА

„Свобода", 19 років, студентка другого року політичних наук університету в Стоні Брук, Н. Й., абсольвентка Школи Українознавства „Самопоміч" в Ню Йорку, яку закінчила „на визначно", членка Пласту в Ню Йорку. Від наймолодших років вчилася у балетній школі, була членом Студії Мистецького Слова Лідії Крушельницької, брала лекції гри на фортепіяні та була членом „Молодої Думки". Належить до танцювальної групи „Сизокрилі", якої є тепер головою, літом є асистенткою на літніх танцювальних таборах. Крім мистецьких зацікавлень, цікавиться також спортом, а після закінчення коледжу плянує студіювати право.

РОМА МОТРЯ КОГУТЯК

„Лікарський Вісник", 19 років, студентка біології при Вілланова університеті, секретарка Українського Клюбу при університеті, абітурієнтка Школи Українознавства „Рідна Школа" у Філядельфії, де була асистенткою. Брала участь в літніх курсах Гарвардського університету. Належала до Пласту. Вчилася балету та грі на фортепіяні. Танцювала в ансамблях „Волошки" і „Черемош". Любить народні танці, мистецтво, журналістику та подорожування. Зі спорту любить теніс, плавання, їзду на вітрильнику та нуркування.

ОЛЯ ХОДОБА

Репрезентує журнал „Бандура", 18 років, студентка математики і музики при Квінс коледжі в Ню Йорку. Членка Пласту, Концертового Ансамблю Школи Кобзарського Мистецтва, солістка, член ансамблю „Гомін Степів" і вокального ансамблю „Промінь", член українського танцювального ансамблю „Асторія" і Світового Товариства Бандуристів, член редакції „Вісника" Товариства Бандуристів. Вчить початківців гри на бандурі. Зацікавлена музикою, танцями і співом. Любить кошиківку, плавання, відбиванку і наколесництво. Цікавиться журналістикою.

ХРИСТИНА МАРІЯ КОМАНОВСЬКА

„Квітучі Береги", 17 років, студентка останньої кляси середньої школи Арчмер академії в Клеймaнi, Делавер. Плянує студіювати біологію. Членка Пласту, новацька виховниця, асистентка в Школі Українознавства „Рідна Школа", членка шкільного хору, драматичного гуртка і президентка німецького клюбу. Вчиться в Мейн Лайн Музичній консерваторії. Цікавиться музикою, співає в тріо „Соловейки". Має ряд відзначень за успіхи в науці і за музичний талант. Любить плавання.

АДРІЯНА ЛУЧЕЧКО

„Українка в Світі", 17 років, студентка останнього року Академії св. Домініка в Джерзі Ситі, Н. Дж. Членка Пласту, новацька виховниця. Любить відбиванку і лещатарство.

ОЛЕКСАНДРА ГРИЦАК

„Шлях", 17 років, студентка останнього року середньої школи Кренфорд у Кренфорді, Н. Дж. Членка Пласту, заступниця куріннoї, сестричка — виховниця. Учениця 12-ої кляси Школи Українознавства, студентка другого вищого відділу Українського Музичного Інституту в ділянці скрипки. Членка симфонічної оркестри і членка відбиванкової дружини.

ОЛЕКСАНДРА ПЯСЕЦЬКА

„Наше Життя", 17 років, студентка останнього року середньої школи Нортпорт в Нортпорті, Н. Й. Членка Пласту, новацька виховниця, членка шкільного хору і маршової оркестри. Любить хоровий спів, танці і цікавиться проєктуванням будівель.

РОКСАНА МАРІЯ СЕНИК

Студентка торгівлі при Ровзмонт коледі у Ровзмонт, Па., абсольвентка Школи Українознавства „Рідна Школа" у Філядельфії, членка Пласту, належить до українського клюбу при Вілланова університеті, буде символічно репрезентувати „Підпільні видання України".

МАРІЯ ІВАННА ЩУКА

„Екран", 17 років, студентка хемічної інженерії в Пенсильванійському університеті у Філядельфії, Па. Членка Пласту, Української Студентської Громади при університеті, асистентка вищих кляс „Рідної Школи" у Філядельфії. Спеціяльні зацікавлення: астрономія, балет, відбиванка і мандрівництво.

ОДАРКА ПОЛЯНСЬКА

„Наш Спорт", 18 років, студентка хемічної інженерії в Нюджерзькому інституті технології в Ньюарку. Членка Пласту, колишня курінна і гніздова. Член редакції видань при університеті. Цікавиться журналістикою. Закінчила Школу Українознавства в Ньюарку. Грає на фортепіяні, танцює, була членом дружини бігу, а в університеті є членом відбиванкової дружини.

65-річчя Листопадового...

(Закінчення зі ст. 2)

погляди: один—похід на Київ, щоб звільнити столицю держави від большевиків, а другий—похід на Одесу, щоб нав'язати зв'язок з іншими державами й дістати від них допомогу в зброї, амуніції, медикаментах та іншу.

Переміг погляд походу на Київ; Українська Галицька Армія, підлягаючи своїй Начальній Команді, і Дієва Армія, об'єднавшись разом, в оперативних справах підлягаючи штабові Головного Отамана С. Петлюри, рушила в наступ проти большевиків і в протязі одного місяця, в дні 31-го серпня 1919 року зайняла Київ. Не довго тривала радість вояків обох об'єднаних армій і цивільного населення, яке з цвітами в руках вітало вхід українського війська до Києва, тому що в столиці України з'явився новий ворог — білогвардійська армія під командуванням генерала царської армії Денікіна.

В тому часі серед вояків Української Галицької Армії почала поширюватися недуга тифу, тому її Начальна Команда, щоб рятувати тисячі вояків, хворих на тиф, приміщених у шпиталях у різних місцевостях, була змушена заключити сепаратний договір з ген. Денікіном. Уряд Української Народної Республіки старався шукати рятунку в Польщі, тому відтягнув своє військо на захід ближче польського війська. Начальна Команда Української Галицької Армії, маючи досвід з „перемир'їв", не вірила полякам, тому під натиском большевиків на армію ген. Денікіна, відступаючи в напрямі Одеси, пішла також пороріджені частини Галицької Армії, залишаючи в багатьох шпиталях і провізоричних шпиталях — будинках цукроварень, тисячі хворих на тиф вояків, які не маючи належної лікарської опіки, медикаментів, білизни для перевдягання, відповідного харчування, перебуваючи дуже часто в неопалених залях, давніх магазинах цукру, вмирали десятками в кожному шпиталі денно. Щоби рятувати цих хворих вояків, сторено у Вінниці т. зв. революційний комітет (ревком) Української Галицької Армії на те, щоб порозумітися з большевиками в справі переходу УГА армії до большевиків.

Українська Галицька Армія, пересуваючись повільно в напрямі Одеси, опинилася в околиці Балти, Бершади й Затиша, звідки Начальна Команда хотіла переправити її через Дністер до Румунії, але на те не погодились румуни. На тому просторі застали большевики Українську Галицьку Армію, Начальна Команда якої була змушена заключити злуку з большевиками, які змінили давнішню назву на Червона Українська Галицька Армія. В короткому часі на її коменданта покликано галицького комуніста Порайка, за якого почалась реорганізація коло 20-тисячної армії. Із залишків трьох корпусів створено три бригади піхоти й одну бригаду кінноти. Багато старшин, яких не приділено до новозорганізованих бригад, затримано в збірній станиці в Бірзулі; їх пізніше по розриві армії з большевиками перевезено до табору інтернованих в Кожухові коло Москви, звідки мало кому вдалося врятуватися.

Кінна бригада під командою отамана Е. Шепаровича була першою, яка виступила проти большевиків і по довгих пересуненнях злучилася з армією ген. Омеляновича-Павленка. Три пізніші бригади, кожну зокрема, приділено до іншої большевицької дивізії та вислано на протипольський фронт.

Коли стало відомим, що дня 22-го квітня 1920 року Уряд Головного Отамана С. Петлюри заключив договір з поляками спільно виступити проти большевиків і що обидві армії підуть на Київ, галицькі бригади, розміщені в різних місцях на фронті, виступили проти большевиків, відкриваючи вільний перехід польському війську, яке разом з українською армією Головного Отамана С. Петлюри було в поході на Київ. Поляки, не довіряючи галичанам, роззброїли поодинокі бригади й примістили в кількох таборах. По кількох тижнях інтернованих вояків Української Галицької Армії звільнено додому, а старшин відвезено до інтернаційного табору в Тухолі та в інші табори, де поводились з ними, як з полоненими.

Український студент активізується в політичному житті

Дмитро Кульчицький, син Богдана і Христини Кульчицьких, з Синнамінсон, Па., навчається тепер на останньому році в ЛяСалл коледжі, спеціялізуючись в політичних науках, де він є також визначним спортовцем, грачем дружини копаного м'яча.

Дмитро студіював третій рік політичних наук в університеті Фрайбург у Швайцарії, вислухав літній семестр в Українському Вільному Університеті у Мюнхені. Минулого року влітку мав повну стипендію в Джорджтавн університеті у Вашінгтоні, де закінчив літню школу Інститут порівняння політичних й економічних систем, що, до речі, у майбутньому гарантує йому працю в Конгресі ЗСА. Він також відбув „інтершип" при італійській амбасаді.

Дмитро Кульчицький

У ЛяСалл коледжі завдяки стараннім Дмитра Кульчицького створено нову організацію „Республіканці коледжу", пляни якої зводяться до таких точок: запрошувати до коледжу промовців, що працюють у кампанії Республіканської партії; видавати газету „Ді Ріпоблікен ріаліст", а також дати нагоду для демократів висловлювати їхнє становище. Присднування членів до новоствореної організації було дуже успішним. „Більшість груп у коледжі, — сказав Дмитро, — має пересічно 15 членів, а в нашій організації вже є 51 член".

Члени „Республіканці коледжу" беруть активну участь у політичній діяльності міста Філядельфії. Вони поставили собі за завдання záктивізувати студентів до політичної діяльности, створивши плятформу для республіканських поглядів, та допомагати студентам бути поінформованими.

Н. Н.

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. ІВАНА МИКИТИ

чоловіка нашої шкільної товаришки ДАРКИ,

на Т-во „РІДНА ШКОЛА"
зложили 100.00 долярів:

Влодзя Котик, Танька Криницька, Надя Плакида, Нюня Стець, Квітка Стецюк, Ірка Хмілевська.

19-го листопада 1943 року відійшла у Вічність в м. Празі

бл. п.

Марія Іванівна Феденко
з роду Омельченко

активна діячка Української Соціял-демократичної Робітничої Партії, жертвенна, відважна учасниця боротьби за самостійність Української Народної Рeспубліки, дружина пок. Панаса Васильовича Феденка.

Покійна народилася в м. Хоролі на Полтавщині 26-го жовтня 1891 р., була доктором природничих наук Карлового Університету в [illegible]

В сорокові роковини смерти згадуємо Покійну спільно з Її Приятелями та Однодумцями.

Син — БОГДАН і невістка НІНА

СТЕЙТ ГАВАЇ ЗНОВУ пережив землетрус, який наробив чимало матеріяльної шкоди на острові. Трясення землі розпочалось в середу, 16-го листопада в ранніх годинах, і тривало з перервами кілька годин. Спеціялісти не виключають, що трясення може повторитися і тому перестерігають місцеве населення і туристів бути обережними. Від цього землетрусу постраждало тільки чотири особи, які були поранені цеглою з будинків. В деяких місцевостях землетрус знищив частину шляхів, перервав телефонічне сполучення, пошкодив газові і оливні підземні проводи тощо. Одна жінка заявила кореспондентам, що землетрус, центр якого знаходився біля місцевості Гайло, зірвав її муровану хату з підвалин і кинув розвалини принаймні 12 футів в сторону дороги. Тому, що це вже друге землетрясеня на Гаваях в цьому році, частина населення попала в паніку коли почалося нове трясення.

Наше змагання за правопорядок

(Закінчення зі стор. 2)

КА своєю репрезентацією і творять координаційну раду. Це ставить ті організації поза організаційну структуру УККА і тому Екзекутива УККА може говорити з ними тепер лише в площині їхнього нового членства в УККА, а не,як у минулому, про лагодження внутрішнього спору в системі УККА організаціями, членами УККА.

Сказане мало далекосягле значення. З цього бо виходило, що вже не може бути будь-яких дальших намагань довести до замирення в українській американській громаді, бо Комітет за Правопорядок в УККА мав „сміливість" зорганізуватися в Українську Американську Координаційну Раду, щоб проголосити себе спадкоємцем і переємником давнього УККА, як ним був УККА до XIII Конґресу, на якому контролю над ним незаконно захопив Визвольний Фронт. Факт, що Рада була схильна продовжувати розмови в справі порозуміння, цілковито зігноровано. УККА однобічно вирішив, щоб уже не було розмов для полагодження громадських суперечностей. Якщо будь-яка організація бажала б повернутись у сферу впливів УККА, вона повинна внести нове подання про прийняття в члени. Можу уявити собі абсурд, що УНСоюз, найбільш шанований член української американської громади протягом 90 років, мав би тепер звертатися до відносно новака у справі членства в українській громаді. Справді, яке ж безглуздя!

ВИСНОВОК

Перші три частини цього звіту відносилися до наших зусиль злагіднити та полагодити громадські суперечності, до кульмінації яких дійшло в жовтні 1980 року та які продовжуються по сьогодні. Час не мав впливу на дозріння думання в цій справі.

Я написав про три серії зустрічів. Дві зустрічі в першій серії, коли опозиційні сторони звів разом д-р Лев Добрянський, президент УККА, не дали будь-якої позитивної розв'язки. Дві зустрічі в другій серії розмов про замирення, що їх організував мгр Іван Базарко, президент СКВУ, також мали неґативні наслідки.

Такі ж неґативні наслідки мали три зустрічі опозиційних сторін у третій серії розмов. До провалу цієї серії розмов причинилася головно відмова представників УККА погодитися на арбітраж нашого католицького, православного і протестантського духовенства, яке мало б останнє слово в усіх суперечних справах. Також інші особи й організації посередничали в наших громадських суперечностях але все це без успіху.

І це приводить нас до висновку в цій серії статтей. Я бажав би, щоб цей висновок був щасливіший від того, що його насувають обставини. Виходить бо, що українська американська громада буде зобов'язана переставитися на нову центральну організацію, Українську Американську Координаційну Раду, бо УККА вже не репрезентує цієї громади. Із перенесенням нашої репрезентації на Раду зв'язана також і наша відповідальність вчинити цю Раду справжнім репрезентантом нашої української американської громади, що відповідав би її потребам і потребам нашої української національної справи. Нашим першим обов'язком повинні бути заходи і зусилля довести до того, щоб Америка вповні здавала собі справу з того, що існує Україна, яка прагне і заслуговує на національну волю і незалежність. Волелюбні американці допомагатимуть нам у наших зусиллях допомогти нашим українським братам здобути свою незалежність та встановити свою суверенну українську владу в країні наших предків, побудовану на демократичних засадах із рівністю та справедливістю для всіх мешканців тієї країни, яка колись була „шпіхлірем Европи", УКРАЇНИ!

ДОПОВНЕННЯ ДО СПИСКА ПОЖЕРТВ НА НТШ

У списку фундаторів НТШ, надрукованім у „Свободі" з 1-го листопада 1983 р., пропущено, що пожертва мгр Ярослави Герасимович-Яросевич у сумі 1,000 долярів була зложена в пам'ять її св. п. чоловіка інж. Анатоля Яросевича. Також не згадано, що пожертва Омеляна і Марії Омецінських в сумі 100 дол. була зложена в пам'ять їх бл. п. свата Лева Штинди. Теж через недогляд подано при прізвищах Омеляна Омецінського та Степана Богдановича (який разом із своєю дружиною Оксаною склали пожертву в сумі 1,000 дол.) звання „д-р". Спростовуючи ці недогляди, прохаємо за них вибачення.

Канцелярія НТШ

Державний секретар УНР відвідав Европу

(УІБ–ФПС).—Д-р Теодосій В. Онуферко, державний секретар і керівник Зовнішньої Інформації Уряду Української Народної Республіки,відвідав провідних українських діячів й українські осередки в Европі, а також відповідні особи і установи столиць еврпейських держав в цілі взаємоінформації стану українських державних змагань.

Протягом двох місяців він відвідав: Лондон, Велика Британія; Париж і Штрасбурґ, Франція; Люксембурґ, Ґаґа, Голляндія; Бонnта Мюнхен, Федеральна Республіка Німеччина; Відень, Австрія; Берно і Женева, Швайцарія. Спочатку він склав візиту, а опісля відбув кількакратні розмови розмови із президентом УНР д-ром Миколою Лівицьким склав ґратуляційну візиту нововисвяченому Владиці Володимирові, Єпископові УАПЦ Лондону і Великої Британії.

Д-р Теодосій В. Онуферко

Опісля він відвідав його лондонську катедру, резиденцію і консисторію. Передав поклін Екзархові УКЦ Великої Британії Владиці Августинові Горнякові. Оглянув його величаву катедру, резиденцію і великі приміщення, що є у найкращій дільниці Лондону.

Д-р Т. Онуферко відвідав також бюра і домівку ДЦ УНР у Лондоні; провів розмови із головою Представництва ДЦ УНР проф. В. Бабицьким, його заступником поетом лавреатом УММАМ А. Леґітом та секретарем проф. О. Бондарівським. У їх товаристві відвідав Український Католицький Університет в Лондоні, директор якого інж. Т. І. Кудлик запізнав присутніх із діяльністю нашого католицького університету у Великій Британії. У їх асисті відвідав дім та Школу Українознавства у Лондоні Союзу Українців у Великій Британії, де дістав цінні інформації від екзекутивного директора СУБ-у дир. П. Равлюка.

Наступного дня він відвідав Федерацію Українців Великої Британії та мав основні розмови із П. Дзюбенком та П. Тарнавським. Вміжчасі він був на спеціяльних довірочних зустрічах із британськими приятелями українців.

Відвідуючи столицю французької республіки, д-р Т. В. Онуверко найперше помолився і поклав квіти на могилі Голови Директорії УНР св. п. Симона Петлюри на цвинтарі Монтпарнас Опісля відвідав Бібліотеку і Музей Симона Петлюри у Парижі, де зустрівся з її довголітнім директором і головним бібліотекарем сотником Петром Йосипишином, з яким та сотником Вячеславом Лазаркевичем й іншими розмовляв про стан і потреби Бібліотеки ім С. Петлюри у Парижі та її важливі завдання у французькому і европейському українському і чужинному світі, із якими Бібліотека має обопільні робочі зв'язки.

Для ознайомлення із працею, структурою та можливостями української державної дії на лоні Европейської Ради, д-р Т. В. Онуферко відвідав її осередок у Штрасбурзі, Франція. В цій цілі відвідав теж осідок праці Европейського Парляменту в европейському центрі Кірхберґ, Люксембурґ, до якого належать парляментаристи Великої Британії, Франції, Федеративної Республіки Німеччини, Італії, Греції, Бельгії, Данії, Ірляндії, Люксембурґу та Голляндії.

Між европейськими парляментаристами маємо дуже багато приятелів, які мило вітали б вільну Українську Республіку. Можна ствердити, що рух об'єднаних держав Европи дуже живий у цілій Европі. Це справа майбутности всіх европейських націй. Тому його не форсують, а розвивається поволі, еволюційно Створені міждержавні центральні аґенції, вищезгадані, а далі такі як Організація для економічної співпраці і розвитку (осідок Париж) має вже і позаевропейських членів.

Західньоевропейський Союз (осідок: Лондон, Велика Британія), Европейська Спільнота (осідок Ради Міністрів, Брюссел) та згаданий її Европейський Парлямент у Люксембурзі—це серьйозні установи із плянами на майбутнє. Відвідувачеві довелось відвідувати оці центрі і студіювати можливості української державної праці у тій ділянці.

Крім суто европейських установ,є ще розкинені різні міжнародні аґенції Об'єднаних Націй: у Женеві, Швайцарія, Парижі, Франція, і Відні, Австрія, де ми мусимо мати відповідні зв'язки і проводити постійну працю. Д-р Т. В. Онуферко відвідав теж Ґаґу, Голляндія, де є головний осідок Міжнароднього Суду Справедливости Об'єднаних Націй, перед яким уряд Української Народної Республіки вносить оскарження на СССР за ґеноцид України.

Окремо слід відмітити відвідини осередку українства у Мюнхені, у якому Духовий центр (Український Католицький Екзархат, науковий, Український Вільний Університет, політичний, колишній осідок Державного Центру УНР) та багатьох українських установ: друкарні, книгарні, осідок центрів політичних партій тощо, як і багатьох наших заслужених діячів. Перерахувати відвідини всіх неможливо, в межах цієї статті. Слід, однак, відмітити візиту у президента Центрального Представництва української еміграції у Німеччині президента представництва чужинецьких втікачів Німеччини та представника Злученого Українсько-Американського Допомогового Комітету (ЗУДАК-у) мґра Антона Мельника, який виконує многогранну всеукраїнську репрезентативну, леґальну та харитативну працю, що виходить поза межі його осідку і має всеевропейське українське значення, що доцінють належно всі українці і чужинці. Мґр А. Мельник детально познайомив д-ра Т. В. Онуферка з усіми аспектами українського буття у Німеччині і доповнив всеевропейськими інформаціями, потрібними йому для зустрічів із чужинцями.

У цьому комунікаті про візити д-ра Т. В. Онуферка у Европі не можливо подати всі факти і різнорідні дані, зібрані під час екстенсивної візитації Европи. Неможливо теж із певних причин вимінити і подякувати багатьом особам, особливо нашим чужинецьким приятелям. Їх праця для українського державного встановлення буде у належній час висвітлена й увінчена історією.

Дещо, можливо, буде зроблено у осібних аналітичних оглядах для нашої всеукраїнської зовнішньої дії, яка повинна всіх нас об'єднати, як категоричний імператив нації. Праці так багато, людей обмаль. Слід повернути оцю велику внутрішню енергію здиференційованого українства, а особливо його громадського сектора, на виконання історичної місії української діяспори, яку поневолена батьківщина не може виконувати,—на зовнішню дію особливо у Европі.

Тут треба інтеґрувати досвід українства Европи і наших чуженецьких европейських приятелів: це матиме першорядне значення для всеукраїнського державного встановлення. Україна у Европі. Україна—частина Европи. Европа починає бути свідомою, що і вона не зможе тішитися волею і добробутом, доки не буде знищена сила, яка їй, Европі, загрожує. А ця найбільша загроза для европейської і вселюдської культури і цивілізації базує свою силу на поневоленні України.

Тому всеевропейські та вселюдські інтереси збігаються із українськими державними інтересами, а разом із тим, із вітальними інтересами вільного ще людства, в тому—чемпіона свободи ЗСА. Довірочні розмови із чужинцями у такому аспекті знайшли повне зрозуміння. У майбутньому, при нашій спільній праці, бачитимемо успіхи. В тому можемо ствердити успішну поїздку державного секретаря і керівника Зовнішньої Інформації уряду Української Народної Республіки.

НЕ ПОЛЯКИ, А КОЛЯДКИ...

У „Свободі", ч. 220 з п'ятниці, 18-го листопада ц.р., вкралася похибка у вістці про різдвяну програму в Українському Центрі у Каліфорнії. В суботу, 10-го грудня, о год. 4-ій по полудні, українські колядки співатимуть члени Пласту та СУМА. — Ред.